Заданні да конкурсу “Залатая літара”
15.05.2025

Заданне 1.
З прапанаваных варыянтаў выберыце правільнае тлумачэнне наступных слоў.

1. Здарожыцца – гэта…
А. Сыйсці з правільнай дарогі, згубіцца;
Б. Стаміцца, змучыцца ў дарозе;
В. Спыніцца, застацца на начлег.

2. Кузурка – гэта…
А. Слізь у насавых пазухах;
Б. Кукурузнае зернетка;
В. Усякае маленькае, дробнае насякомае.

3. Аблавушка – гэта…
А. Чалавек, якога падманулі;
Б. Зімовая шапка, вушанка;
В. Сабака з вялікімі вушамі.

4. Палетак – гэта…
А. Участак поля, які выкарыстоўваецца пад пасевы;
Б. Цяля або жарабя, што нарадзілася мінулым летам;
В. Птушатка, што вылецела з гнязда гэтым летам.

5. Праталіна – гэта…
А. Старажытны музычны інструмент, які выкарыстоўваўся славянамі для стварэння містычных гукаў;
Б. Месца, дзе растаў снег і агалілася зямля;
В. Від ледзяных структуры, якія ўтвараюцца пры сцісканні льдоў.

6. Калатнеча – гэта…
А. Сварка, часам з бойкай;
Б. Калі трасуць пладовыя дрэвы, каб сабраць з іх ураджай;
В. Выраб калатушак.

7. Медуніца – гэта…
А. Бочка, у якой захоўваюць мёд;
Б. Той, хто любіць ласавацца салодкім;
В. Травяністая расліна з дробнымі пахучымі кветкамі.

8. Выспа – гэта…
А. Высыпанні, болькі на целе;
Б. Месца, дзе растаў снег і агалілася зямля;
В. Невялікі востраў, часцей пясчаны.

9. Адшчапенец – гэта…
А. Трэска, якую адсеклі ад бервяна;
Б. Чалавек, які адышоў ад свайго калектыву, парваў сувязь са сваім асяроддзем;
В. Металічны інструмент, які выкарыстоўваецца ў кавальскай справе.

10. Нябожчык – гэта…
А. Чалавек, які здурнеў, крануўся розумам;
Б. Чалавек, які не верыць у Бога;
В. Мёртвы чалавек.

Заданне 2.
Устанавіце адпаведнасць паміж беларускімі і рускімі ўстойлівымі выразамі.

№	Фразеалагізм	Літара	Значэне
1	Без ножа резать	А)	Як вадой разліўся
2	Взялся за гуж, не говори, что не дюж	Б)	І бога не гнявіць і чорту дагадзіць
3	Будет и на нашей улице праздник	В)	Анёлам ляцеў, а чортам сеў
4	Делу время, а потехе час	Г)	Хто парасё ўкраў, таму ў вушах пішчыць
5	И нашим и вашим	Д)	Перш папрацуй, а тады і патанцуй
6	Как сквозь землю провалился	Е)	Без агню пячы
7	На воре шапка горит	Ё)	Ні вокам не відаць, ні слыхам не чуваць
8	Ни слуху, ни духу	Ж	У тую пару, калі рак паляціць з вады ў гару
9	После дождичка в четверг	З)	Калі ўлез у дугу – не кажы “не магу”
10	Волк в овечьей шкуре	І)	Загляне сонца і ў наша аконца

Заданне 3
У філвордзе схаваныя назвы кветак, якія адлюстраваны на малюнках. Знайдзіце назвы і запішыце ў табліцу насупраць малюнка з гэтай кветкай.

Ё	Я	Ц	Ё	В	А	С	І	Л	Ё	К	А
Д	Д	Ы	Р	Х	К	А	С	А	Ч	Р	Е
З	Г	А	Р	Л	А	Ч	Ы	К	Б	Д	Ю
Ь	Ъ	Л	Т	Г	М	Н	Р	Л	Б	А	З
М	Ь	Т	Л	І	Л	Е	Я	У	Р	Щ	В
У	Н	Ш	Ы	П	Ш	Ы	Н	А	А	Н	А
Х	Р	А	М	О	Н	А	К	З	Т	Ё	Н
А	Ж	Д	О	Н	К	Ф	Ы	А	К	В	О
В	У	Г	П	І	В	О	Н	Я	І	Й	Ч
Е	Ю	И	С	К	Т	И	Ы	А	Ы	М	А
Ц	Т	Ф	М	Ю	П	В	Л	Е	Ш	Й	К
М	Д	О	К	Й	М	Й	Ы	Г	П	М	О

1) 2) 3) 4) 5)

6) 7) 8) 9)

10)

Заданне 4

Суаднясіце назвы літаратурных твораў з ілюстрацыямі да іх і імёнамі аўтараў

1) 2)

3) 4)

5)

6) 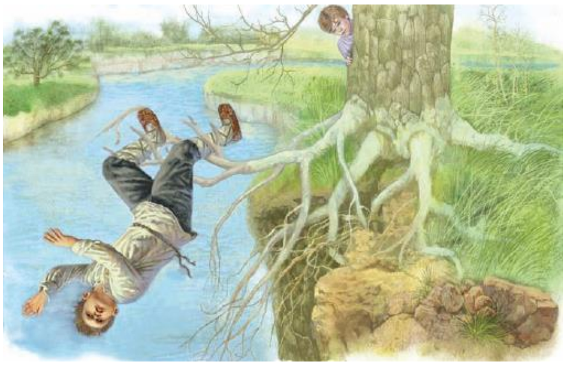

7)

8)

9)

10) 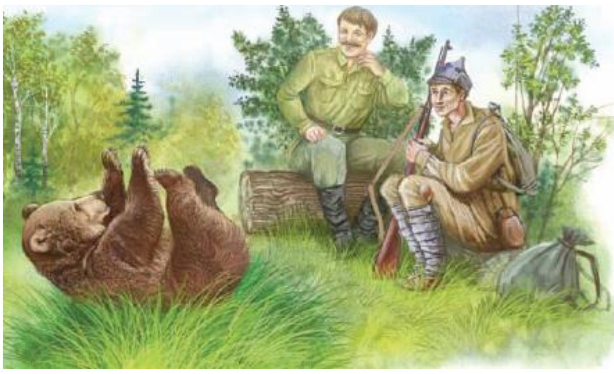

А) Анатоль Кудравец
Б) Генрых Далідовіч
В) Максім Лужанін
Г) Міхась Лынькоў
Д) Народная легенда
Е) Народная казка
Ё) Андрэй Федарэнка
Ж) Якуб Колас
З) Уладзімір Караткевіч

Заданне 5

Частка А. Адгадайце загадкі:

1. Кішэні не мае, а сонца хавае, страху не мае, а ад ветру ўцякае, вачэй не мае, а слёзы пралівае.
2. За сцяною касцяною балалайка грае.
3. Тоўсты тонкага паб’е, тонкі што-небудзь прыб’е.
4. Вісіць сіта, не рукамі звіта
5. Два браты ў ваду глядзяцца, а разам не сходзяцца.
6. Па полі ходзіць і дзіркі робіць.
7. У жываце лазня, у носе — рэшата, на галаве пупок, адна ручка, і тая на спіне.

Частка Б. Прыдумайце загадку з наступнымі ўмовамі:
у выглядзе чатырохрадкоўя, каб была рыфма, з адгадкай ‘вясёлка’, ‘сняжынкі’ або ‘пальцы’.

<u>Напрыклад:</u>
Матылі насіліся,
Над зямлёй кружыліся,
А як долу ўпалі –
Белым пухам сталі. (Сняжынкі)